

2005

Activiteitenverslag

Cultuurfonds

Stichting
Cultuurfonds
van de
Bank
Nederlandse
Gemeenten

V O O R
w o r d

Voorwoord

Het Cultuurfonds BNG steunt activiteiten op het gebied van kunst en cultuur, die financieel (mede) door gemeenten mogelijk worden gemaakt en die van betekenis zijn voor het gemeentelijke kunst- en cultuurbeleid in brede zin.

Het bestuur van het Cultuurfonds BNG bestaat uit een voorzitter, een vice-voorzitter en vijf andere leden. Het bestuur wordt deels benoemd door de Raad van Bestuur van de BNG, deels door het bestuur van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG). De BNG stelt financiële middelen en secretariële ondersteuning aan het Cultuurfonds BNG ter beschikking om deze doelstelling te realiseren.

Dit activiteitenverslag geeft enige informatie over de historie, de doelstelling en het beleid van het Cultuurfonds BNG. Ook de werkwijze met betrekking tot aanvragen om financiële steun komt aan de orde.

Het Cultuurfonds BNG ontvangt jaarlijks vele verzoeken om financiële steun voor zogenaamde reguliere projecten. Gelet op dit grote aantal (vijf- tot zeshonderd per jaar) en de beschikbare middelen, moeten steeds keuzes worden gemaakt met betrekking tot de ingediende projecten. In die afweging wordt naast de statutaire doelstelling en de criteria rekening gehouden met een evenwichtige verdeling over de diverse aandachtsgebieden.

In 2005 heeft het bestuur van het Cultuurfonds BNG 63 reguliere verzoeken gehonoreerd. Daarnaast is er jaarlijks steun voor enkele projecten (in 2005 in totaal vijf) die voor de relatiemarketing-activiteiten van de bank van belang zijn.

Tenslotte treedt het Cultuurfonds BNG op als actieve stimulator van jong talent in diverse disciplines.

HISTORIE

Historie

De Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) heeft in 1964, ter gelegenheid van haar 50-jarig bestaan, de Stichting Cultuurfonds BNG in het leven geroepen.

4

DOEL

Het Cultuurfonds BNG heeft tot doel activiteiten te stimuleren op het gebied van kunst en cultuur, die financieel (mede) door gemeenten mogelijk worden gemaakt en die van betekenis zijn voor het gemeentelijke kunst- en cultuurbeleid.

Bij de beoordeling wordt zowel rekening gehouden met een geografische spreiding als een verdeling over de diverse kunstdisciplines. Het Cultuurfonds BNG hecht sterk aan de band met de Nederlandse gemeenten. Dit betekent

ook dat projecten of voorstellingen die door het land reizen (en dus meerdere gemeenten aandoen) eerder voor een subsidie in aanmerking komen.

VOORWAARDEN

Het Cultuurfonds BNG beperkt zich – mede gezien het beschikbare vermogen – in principe tot het financieel ondersteunen van culturele activiteiten die door **minimaal twee** Nederlandse gemeenten financieel worden ondersteund of een landelijke uitstraling hebben. Bovendien moeten de projecten:

- een uniek, inhoudelijk bijzonder, experimenteel of voor andere gemeenten voorbeeldstellend karakter hebben
- artistiek van hoge kwaliteit zijn
- zodanig financieel zijn opgezet dat een bijdrage gerechtvaardigd is

Het Cultuurfonds BNG draagt nadrukkelijk niet bij in kosten van projecten die gericht zijn op investeringen in materiële en/of personele kosten. Dus geen restauraties, bouwsubsidies, kosten van inrichting en exploitatie, vaste personeelskosten van instellingen etc.

WERKWIJZE

Het Cultuurfonds BNG neemt een aanvraag voor subsidietoekenning alleen in behandeling die:

- past binnen het beleid en dus voldoet aan bovenstaande voorwaarden
- tenminste vier maanden voor aanvang van het project – volledig – is ingediend.

BESTUURSVERGADERING

Het bestuur komt eens per kwartaal bijeen (medio maart, juni, september en december). Aanvragen moeten ca. zes weken vóór de bestuursvergadering ontvangen zijn. Uiterlijk een maand na de vergadering ontvangen aanvragers schriftelijk bericht of de aanvraag wel of niet wordt gehonoreerd.

Op de website www.bng.nl staan de voorwaarden beschreven en is ook een aanvraagformulier te vinden.

INFORMATIE

Cultuurfonds BNG
Postbus 30305
2500 GH Den Haag
tel. 070 - 3 750 523
e-mail: cultuurfonds@bng.nl

MR. PH. J.I.M. HOUBEN

DR. TH. B.J. NOORDMAN

DRS. A.M.J. CREMERS

DRS. H. KOETJE

DR. W. KUIPER

MEVR. M. SALET

MR. M. ZONNEVILLE

DRS. M.A.M. MEIJS

Het bestuur

Het bestuur

BESTUUR

Het bestuur van het Cultuurfonds BNG opereert onafhankelijk en laat zich bij haar besluitvorming adviseren door een adviescommissie waarin vertegenwoordigers uit diverse kunstdisciplines zitting hebben.

SAMENSTELLING:

- mr. Ph. J.I.M. Houben, oud-burgemeester van Maastricht, voorzitter
- dr. Th. B.J. Noordman, directeur Bureau voor Cultuurmarketing en universitair docent Kunstmanagement Erasmus Universiteit, vice-voorzitter
- drs. A.M.J. Cremers, burgemeester van Beek
- drs. H. Koetje, burgemeester van Twenterand
- dr. W. Kuiper, lid directieraad Vereniging van Nederlandse Gemeenten
- mevr. M. Salet, burgemeester van Hoogezand-Sappemeer
- mr. M. Zonneville, burgemeester van Leiderdorp
- drs. M.A.M. Meijs, secretaris (tot 1 juni 2005: mr. N.M. Heijstek)

Het bestuur komt vier keer per jaar bij elkaar om te beslissen over ingezonden verzoeken om financiële steun en het te voeren beleid. Voorafgaand aan elke bestuursvergadering komt de adviescommissie bijeen die een advies uitbrengt over de te behandelen verzoeken.

DE ADVIESCOMMISSIE BESTAAT UIT:

- mr. M. Zonneville, voorzitter
- T. van Gestel, projectcoördinator Stichting Kunst en Openbare Ruimte
- mevr. dr. G.J. Gubbels, stafmedewerkster Boekmanstichting
- mevr. drs. J.A.M. Krikhaar, interimmanager voor overheid en non-profit organisaties
- mevr. G. Lebbink, consultant kunst en cultuur
- P. Maissan, consultant kunst, cultuur, welzijn en onderwijs, dirigent, componist en producer
- P.H.J.M. Prick, adviseur artistieke zaken en repertoireadviezen voor de klassieke muzieksector
- T. van Vliet, directeur World Wide Video Festival
- drs. M.A.M. Meijs, secretaris (tot 1 juni 2005: mr. N.M. Heijstek)

BELEID

Beleid

Om haar statutaire doelstelling te realiseren stimuleert het Cultuurfonds BNG projecten volgens drie sporen. In de eerste plaats zijn er de reguliere projecten waarvoor het fonds bijdragen verleent. Daarnaast treedt het Cultuurfonds op als sponsor en als actieve stimulator van jong talent.

REGULIERE PROJECTEN

Het Cultuurfonds BNG ondersteunt projecten op het gebied van kunst en cultuur die door andere partijen georganiseerd worden. Aanvragen voor deze projecten worden beoordeeld aan de hand van eerder genoemde statutaire criteria. De bijdrage van het Cultuurfonds is in beginsel eenmalig en dient vooral om nieuwe projecten van de grond te krijgen of om een nieuw element in een bestaand project een kans te geven. Een actieve rol vanuit de gemeenten – ook in financieel opzicht – en zichtbaarheid in diverse plaatsen in het land, zijn hierbij van belang. Verder in dit verslag zijn enkele sprekende voorbeelden hiervan opgenomen.

SPONSOR

De 'bijzondere avonden cultuur' die de BNG al enkele jaren organiseert vallen - gezien de grote belangstelling - zeer in de smaak van de relaties van de bank. Het Cultuurfonds maakt deze culturele evenementen mede mogelijk.

Voorbeelden van projecten die in 2005 zijn gesteund en die in 2006 plaatsvinden zijn: Het filmfestival 'Film in de polder', de opvoering van een openlucht opera in Friesland en de uitvoering van het toneelstuk 'Hersenschimmen'.

FILM IN DE POLDER

In het polderlandschap tussen Reeuwijk en Gouda is in 2005 voor de eerste keer het filmfestival 'Film in de polder' gehouden. Films met het thema stad en platteland worden in de openlucht vertoond. Bezoekers zitten op strobalen, houten bankjes of op zelf meegebrachte stoelen. Het enorme filmscherm staat in de openlucht, in de verte hangt de nevel en zie je de koeien staan. Eind augustus 2006 zullen, tijdens de tweede editie van dit filmfestival, ruim tweehonderd relaties van de bank deze mooie entourage aan den lijve ondervinden.

KOMISCHE OPERA

Ook in de openlucht, maar dan in een natuurgebied in Friesland, is de opvoering van een komische opera door de Stichting Intermezzo. Professionele zangers en musici voeren niet eerder in Nederland vertoonde stukken uit. Na een wandeling van een kwartiertje komen de bezoekers bij de tribunes die op verschillende locaties staan opgesteld. Tussen de bedrijven door is er Beerenburg, bruinbrood en boerenkaas; na afloop wordt in een grote tent gezamenlijk een eenvoudig doch voedzaam maal genuttigd. In 2005 een groot succes, vandaar voor 2006 weer in de programmering opgenomen.

HERSENSCHIMMEN

Het ro theater speelt 'Hersenschimmen' naar het boek van Bernlef. Dit is een van de stukken uit de serie Topstukken: de vier meest spraakmakende stukken van de toonaangevende toneelgezelschappen. Te zien in theaters in veertien Nederlandse steden. Hersenschimmen, in de regie van Guy Cassiers, is een ontroerende en intense voorstelling over vergankelijkheid en nietsvermoedend sterven. Genodigden van de BNG worden in mei 2006 in het prachtige Theater aan het Vrijthof in Maastricht ontvangen.

Stimulering **JONG TALENT**

Het Cultuurfonds BNG wil de culturele infrastructuur op lokaal gebied nieuwe impulsen geven door het in zoveel mogelijk gemeenten stimuleren van jong Nederlands talent bij het realiseren van hun producties. Het fonds kiest hierbij voor een actieve aanpak door het stimuleren van jong talent. Op drie gebieden zijn hier reeds initiatieven ontwikkeld:

THEATER

Er is een samenwerking met het Theater Instituut Nederland (TIN) betreffende de Serie Nieuwe Theatremakers. Hierbij gaat het om een selectie van voorstellingen van beginnende theatermakers die in ongeveer twintig gemeentelijke theaters is te zien. De meest veelbelovende theatermaker uit deze serie ontvangt de Cultuurfonds BNG Theaterprijs: een geldbedrag waarmee hij in staat is een volgende voorstelling te maken.

KLASSIEKE MUZIEK

De Stichting Jong Muziektalent Nederland neemt het voortouw in een samenwerking met vijf nationale muziekconcoursen die zich uitsluitend richten op jong talent. Het Cultuurfonds BNG ondersteunt deze samenwerking en er zijn prijzen voor jong talent in diverse leeftijdsgroepen en instrumenten. Met name jonge talenten, die net niet in de hoogste prijzen vallen, krijgen de mogelijkheid om concertervaring op te doen. Speciale aandacht is er voor de uitvoering van werk van Nederlandse componisten.

LITERATUUR

Op initiatief van de Openbare Bibliotheek Almere is de BNG Jonge Schrijversprijs in het leven geroepen. Wat begon als een lokaal idee is uitgegroeid tot een landelijk fenomeen. Een prijs voor jonge schrijvers die een kort verhaal schrijven. Het gaat om twee leeftijdsgroepen: van 12 tot 17 jaar en van 18 tot 25 jaar. Doel is niet alleen het stimuleren van jongeren, maar ook om literatuur onder de aandacht van jongeren te brengen. Daarnaast is er ook een prijs voor jonge auteurs die veelbelovend zijn en al enkele boeken hebben gepubliceerd maar nog niet zijn doorgebroken. Het laatste boek van winnaar Esther Gerritsen, Normale dagen, is zeer enthousiast ontvangen.

Congres en Stimuleringsprijs

Kunst en cultuur kunnen, in een steeds individualistischer wordende samenleving een belangrijke bijdrage leveren aan het bevorderen

van de gemeenschapszin. Ter gelegenheid van het 40-jarig jubileum van het Cultuurfonds en het 10-jarig bestaan van Kunstgebouw,

Stichting Kunst en Cultuur Zuid-Holland, wordt in Ede een congres onder de titel 'Kunst, cultuur en gemeenschapszin' gehouden. Doel is om de positieve werking van gemeenschapskunst onder de aandacht te brengen van vertegenwoordigers van gemeenten, woningcorporaties en kunst-

instellingen. Ruim 170 mensen luisteren naar de sprekers in het ochtendgedeelte: Philip Houben (voorzitter van het Cultuurfonds BNG) Martin Berendse (directeur Kunsten ministerie OCW), Paul Schnabel (directeur Sociaal en Cultureel Planbureau), Jan Franssen (commissaris van de Koningin in Zuid-Holland) en Jeanne van Heeswijk (beeldend kunstenaar). Dagvoorzitter is Geert Dales, burgemeester van Leeuwarden. 's-Middags zijn er zes verschillende workshops waarin uiteenlopende praktijkvoorbeelden worden gepresenteerd en bediscussieerd.

'Zonder podium geen voorstelling', zegt Houben in zijn opening, 'zoals er ook zonder geld geen uitvoering kan zijn. Daarom ook wil het Cultuurfonds BNG projecten op het gebied van gemeenschapskunst financieel mee mogelijk maken. Daarom ook hebben wij ter gelegenheid van dit congres een stimuleringsprijs van 20.000 euro ingesteld, die u overigens goeddeels zelf hebt betaald. Zo gaat dat nu eenmaal bij inspirerende wisselwerkingen!' Houben doelt hier op het feit dat elke deelnemer een bijdrage van 100 euro inschrijfgeld heeft betaald. De aanwezigen kiezen uit de drie genomineerden (uit een totaal van 46 inzendingen) uiteindelijk Exota Q4 als winnaar. Voor de andere twee is er – zo besluit het bestuur op de valreep – voor elk een cheque van 5.000 euro.

Beeldende

DE PALEISTUIN, DEN HAAG SCULPTUUR 2005

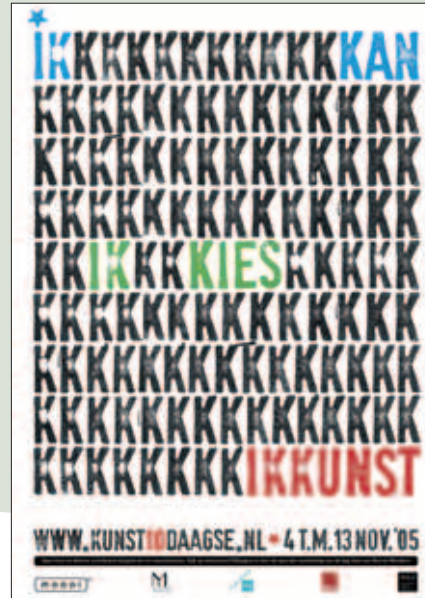
Aanleiding is het zilveren regeringsjubileum van Koningin Beatrix. Een eigenzinnig overzicht van Nederlandse beeldhouwkunst in de openbare ruimte aan de hand van bestaand en nieuw werk van Nederlandse kunstenaars. Op en rond het Lange Voorhout wordt de openbare ruimte omgetoverd tot een ware Paleistuin. Alle facetten

die bij het begrip tuin horen komen aan bod: rust, ruimte, vogels in de bomen, vissen in de Hofvijver, maar ook enkele 'Follies'.

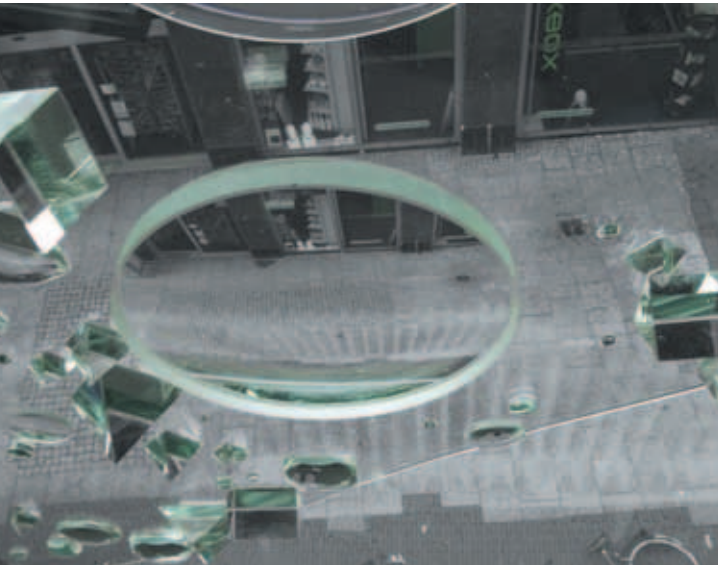
BROKEN GLASS

Waar anders organiseer je een expositie van glazen kunstwerken dan in het Heerlense Glaspaleis? Te zien zijn werken: beelden, installaties en omgevingen (uit de 20e en 21e eeuw) van onder anderen Joseph Beuys, Adolf Luther, Dan Graham, Tony Cragg, Marianne Heske en Georg Jiri Dokoupil. Ook is er aandacht voor de geschiedenis van de glaspaleizen en de glasarchitectuur van de 19^e tot de 21^e eeuw. Van het Crystal Palace in London tot Constant's New Babylon. Ter gelegenheid van dit project verschijnt het boek 'Broken Glass', over de rol van glas in de cultuurgeschiedenis, in de kunst, architectuur, muziek, film, techniek en literatuur.

KUNST10DAAGSE

Het is voor het eerst dat de Nederlandse Galerie Associatie NGA en de Federatie Kunstuitleen FKU hun krachten bundelen in de Kunst10daagse. Onder het motto 'Ik kan, ik kies, ik kunst' wordt een breed publiek opgeroepen om hedendaagse kunst te bekijken, te lenen of te kopen. En dat kan bij ruim 160 deelnemende galerieën en kunstuitlenen. In Amsterdam, Rotterdam en Utrecht. Maar ook van Grubbenvorst tot Winschoten en van Burgh-Haamstede tot Staphorst. Er zijn niet alleen exposities van beelden, tekeningen, litho's, maar ook workshops, lezingen en performances.

Publicaties

INSTRUMENTARIUM GEMEENTELIJK MUSEUMBELEID

Deze publicatie is de praktische uitwerking van de Handreiking museumbeleid voor gemeenten uit 2004. Het is een gezamenlijke uitgave van de Museumvereniging, het Landelijk Contact van Museumconsulenten en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten. Het boekje maakt het voor individuele musea mogelijk om een analyse te maken van de relatie van het museum met de gemeente.

POP MET BELEID, HANDREIKING VOOR GEMEENTEN

POPNL is een samenwerking tussen alle provinciale ondersteuningsorganisaties met als doel om een nationaal platform te bieden voor informatie, promotie, belangenbehartiging en productontwikkeling voor lokale en regionale popmuziekorganisaties en muzikanten. POPNL heeft het initiatief genomen tot de publicatie 'POP met beleid'. Lokale bestuurders en ambtenaren worden zo voorzien van een helpdesk (handreiking en website) voor een popmuziekbeleid dat past bij de omvang en ambitie van de eigen gemeente. Met de Typetest Gemeentelijk popbeleid kan elke gemeente haar ambitieniveau peilen. Bij de totstandkoming is samengewerkt met de VNG, vertegenwoordigers van podia en festivals, pop-onderzoekers. Nationale afstemming is er met het Nationaal Pop Instituut en het ministerie van OCW. Deze dragen ook financieel bij, net als negen provincies en vijf gemeenten.

Tentoon stellingen

'BADGASTEN'

project binnen het FotoFestival Naarden dat al sinds 1989 bestaat en waar de Nederlandse fotografie centraal staat.

In 2005 is het thema 'Made in Holland?'

Er wordt een beeld gegeven van de manier waarop Nederland zich heeft ontwikkeld in de zestig jaar na de Tweede Wereldoorlog.

Bij 'Badgasten' gaat

het om een speciale fotoserie van fotograaf Alex ten Apel. De foto's hangen direct boven het water en op de afbeelding zie je mensen die in het water zijn geportretteerd. Zo ontstaat een geheel nieuw beeld waar het oorspronkelijke portret en het het water van de vestinggracht een symbiose aangaan.

**MAJESTEIT,
25 JAAR KONINGIN
BEATRIX**

In dezelfde Grote Kerk waar Prinses Beatrix ooit ten doop werd gehouden is een overzichtstentoonstelling waar een tipje van de sluier wordt gelicht van wat het koningschap in de praktijk inhoudt. Stralend middelpunt vormt de Gouden Koets die diagonaal in de kerk

staat opgesteld. Verderop staat een enorme tafel die gedekt is voor een staatsbanket. Tafelinnen, serviesgoed en lakeien worden weergegeven in geraffineerd opgestelde spiegels. Verder is er aandacht voor de internationale en staatkundige rol van de Koningin en uiteraard voor de relatie Koningin en volk.

NORTH 2005 II

Een project dat kunst naar plekken brengt die een veranderingsproces ondergaan. Plaats van handeling is de Noordelijke IJ-oever met verbindingen over het IJ. Op de werven van de Nederlandsche Dok en Scheepsbouw Maatschappij in Amsterdam Noord is een historische fototentoonstelling van de scheepsbouw en er wordt een start gemaakt met het vastleggen van 'oral history' van de scheepsbouwindustrie. Ook de tentoongestelde kunstwerken op de NDSM-werf zijn gerelateerd aan de scheepsbouw.

PLEINMUSEUM

Een mobiel, flexibel tentoonstellingspaviljoen. Een witte kubus die zich 's avonds ontvouwt en dan kunst toont. Het gaat hier om een architectonisch object van vijftien meter lang en zes meter hoog. Opgebouwd uit een frame van stalen buizen die zijn bespannen met wit projectiedoek. Bij zonsondergang opent de constructie zich mechanisch, waardoor er een ruimtelijke installatie vrijkomt die is opgebouwd uit zeven projectievlakken. Zeven kunstenaars tonen in zeven verschillende steden hun werk op en om de installatie heen, in dialoog met de stad, het plein en het publiek.

Muziek

DE NACHT VAN TON DE LEEUW

In de Grote Sint Laurernskerk in Alkmaar worden al sinds 2000 zogenaamde componistennachten georganiseerd. Tijdens zo'n nacht is een dwarsdoorsnede van het werk van één componist te horen, aangevuld met relevante informatie over de componist, zijn tijdperiode en zijn werk. Deze keer gaat het om een bijzondere Nederlandse componist. Het werk van Ton de Leeuw wordt zeer weinig uitgevoerd in de concertpraktijk (wellicht vanwege de relatieve moeilijkheidsgraad) en al helemaal zelden in zo'n onderlinge samenhang.

HOHE MESSE OP VLIELAND

Kamerkoor Zestien Wad, normaal bestaand uit zestien zangers uit heel Nederland, wordt voor deze bijzondere opvoering aangevuld met vijftien zeer ervaren zangers uit diverse andere koren. Het Randstedelijk Begeleidings Orkest wordt gecontracteerd en zo wordt voor het eerst de Hohe Messe van J.S. Bach op Vlieland uitgevoerd. De meer dan 400 jaar oude Nicolaaskerk, prachtig verlicht door kroonluchters vol echte kaarsen, vormt een schitterende locatie voor dit concert. Uit het programmaboekje: 'Zonder de royale bijdragen van bedrijven, fondsen, overheden en particulieren was dit concert niet mogelijk geweest, tenzij het publiek € 90 voor een kaartje over had gehad.'

VIVA LA MAMMA

Onder regie van Porgy Franssen brengen Opera Trionfo en Domestica Rotterdam Le Convenienze ed Inconvenienze Teatrali ofwel Viva la Mamma. Het gaat hier om een komische opera in twee akten van Gaetano Donizetti. Dit speelse drama is in feite een parodie op de hardnekkige opera-clichés uit die tijd. Een provinciaals gezelschap repeteert voor een tragische opera. Men gunt elkaar het licht in de ogen niet. Er is een lastige primadonna met haar verwaande echtgenoot, een vertwijfelde impresario, een wanhopige componist, een domme Duitse tenor en dan nog die vreselijke Mama Agatha, moeder van de tweede sopraan (gezongen door een bariton!), die met haar intriges alles in de war stuurt...

ZOZIJNZE

ZoZijnZe, oftewel Mozart's *Così fan tutte* in een hedendaags jasje: een rap en r&b opera. Voor de realityshow ZoZijnZe worden twee jonge stellen vierentwintig uur door camera's gevolgd in een TV-studio. De twee meisjes zijn zusjes en jonge operazangeressen. De jongens zijn populaire rappers die van de presentator een total make-over krijgen in de hoop dat jaloezie, ontrouw en vreemdgaan – net als in Mozarts tijd – de kijkcijfers zullen opstuwten. We horen en zien klassieke zang, raps, r&b, een pianotrio, een DJ en een VJ.

Literatuur

Kom onze zinnen binnen

Dit slenterende lyken
lykt op schelpen zoeken
langs het Scheveningse strand.
Je in een zin verliezen
dan in een woord verdwalen
en van het harde sand
de gasfide letters ripen
en spreiden op je hand.

Hieruit er eerste kieren
rondeven kelen en neersyten
op zijn kop of op het mant
op zijn rug of op zijn rug
uitgerekt of ingedikt
aangeret of afgevlakt
maar op die nieuwe vorm
geen etiket geplakt.

RIJKE UREN

Rijke uren, een hedendaags getijdenboek door dichters en beeldend kunstenaars. In Museum Het Valkhof in Nijmegen is een unieke expositie van werken van de drie gebroeders Van Limburg, kunstenaars aan het Franse hof rond 1400 en oorspronkelijk afkomstig uit Nijmegen. 12 Beeldend kunstenaars en 12 dichters hebben zich laten inspireren door de kalenderbladen uit 'Les très Riches Heures', het wereldberoemde getijdenboek van de broers Van Limburg. Elke maand dient voor een koppel van een dichter en een beeldend kunstenaar als uitgangspunt voor nieuw werk. Dichters als Marc Boog, Maria Barnas, Eva Gerlach en H.H. ter Balkt en kunstenaars als Niek Kemps, Mirjam Kuitenbrouwer, Ine Lamers en Gijs Assmann maken zo een hedendaags getijdenboek.

LETTERLUST

Het statige Museum Meermanno verandert in een letterparadijs. Het boek 'Letterlust' van Ewald Spieker (de beeldende letterheer) en Kees van Kooten (de schrijvende letterheer) staat centraal in de gelijknamige tentoonstelling. Aanleiding is de 'Gouden Ganzenveer', de prijs die Kees van Kooten in 2004 ontving voor zijn grote betekenis voor het geschreven en gedrukte woord in Nederland. Hierbij werd hem een gastconservatorschap in Museum Meermanno aangeboden. Het is ook een overzicht van het werk van Ewald Spieker, letterkunstenaar sinds 1970. Hij laat zien wat de beeldende mogelijkheden van letters zijn. Wat gebeurt er als je letters omdraait, spiegelt of tegen elkaar plakt? Welke associaties roepen letters op?

I N T E R
disciplinair

KUNSTMAROKKANEN

Tien jonge Nederlandse kunstenaars met een Marokkaanse achtergrond exposeren in zeven grote steden. Actuele vormen van kunst zoals video-installaties, vormgeving, performances, tekeningen. Elke tentoonstelling wordt begeleid door een serie debatten over beeldende kunst en de nieuwe samenleving. Centrale vraagstelling van het project: wat is voor in Nederland werkende en wonende Marokkaanse kunstenaars de waarde van hun culturele erfenis als het gaat om hun actuele werk.

SPACE_ NOW AND THEN

Het glas knerpt onder de schoenen, op de vloer groeit mos en hier en daar een varen, de muren zijn aangetast door het vocht dat naar beneden sijpelt en de ramen zijn ingegooid door vandalen. Dit zijn de AaBe Fabrieken in Tilburg die zo'n acht jaar leeg staan en waar het verval heeft toegeslagen. Een prima plek voor een tentoonstelling over de relatie tussen hedendaagse beeldende kunst en architectuur. Negen Europese kunstenaars tonen hier nieuw of bestaand werk dat een specifieke relatie aangaat met de architectuur van de AaBe Fabrieken.

INTERDISCIPLINAIR

SOMA COMA

Onderdeel van de kunstmanifestatie LAT/LAB. Wie bepaalt de evolutie vandaag de dag? Is het de godenwereld of de wetenschap, of een samenwerkingsverband? Als er al Goden bestaan, wat zijn dan hun rechten/plichten nu de wetenschap zover ontwikkeld is dat zijn ons hele DNA systeem kan manipuleren? Of hebben wij misschien de Goden geschapen naar ons beeld en onze gelijkenis? De voorstelling SOMA COMA van beeldend kunstenaar Mathieu Knippenbergh, musicus Martijn Alsters en theatermaker Gerrie Abels, geeft hierop een visie waarin beeld, muziek en theater worden verweven. SOMA COMA is onderdeel van de kunstmanifestatie LAT- Living Apart Together, georganiseerd door het Odapark Venray.

ZAND EROVER

'Zand Erover, Verleden en heden rond een bouwput' is een openlucht muziektheaterspektakel voor en door Barendrecht en omgeving. Het creatieve proces is in handen van professionals, de uitvoering gebeurt door bewoners uit alle lagen van de bevolking, van alle leeftijden en van diverse achtergrond. Het stuk gaat heeft een actuele thematiek, maar legt ook een verbinding met de historie. Wat gebeurt er met een gemeenschap als de omgeving ingrijpend verandert door de aanleg van de grote Vinexwijk Carnisselande? Hoe richten stadsbewoners uit Rotterdam hun leven in als ze verhuizen naar een 'bouwput'? Zo wordt een bijdrage geleverd aan de sociale cohesie binnen de gemeente. In mei en juni 2006 te zien in Barendrecht.

DE SECTOR

Het locatieproject De Sector van de PeerGroup duurt een jaar. Midden op een akker in de buurt van Veenhuizen is een open lucht strokasteel, bestaande uit meer dan 10.000 strobalen, gemaakt. Compleet met torens en

slotgracht. Van september 2005 tot oktober 2006 zijn hier voorstellingen, debatten en exposities rondom het thema landbouw. Zo heeft de theatervoorstelling Groeikoorts 'de macht van voedsel' als onderwerp.

CULTUREEL
erfgoed

PLAN JE EIGEN RUIMTE

De Stichting Erfgoed actueel is een schakel tussen erfgoed en educatie. Bij het project 'Plan je eigen ruimte' werken erfgoedinstellingen, gemeenten en scholen samen. Aardrijkskundeleerlingen van de bovenbouw Havo/VWO gaan aan de slag als planoloog. Leerlingen brengen door middel van onderzoek in kaart welke belangen er spelen bij (her)inrichtingsvraagstukken. Hoe staan omwonenden tegenover een uitbreiding? Hoe zit het met de milieuverordeningen en hoe houd je rekening met de cultuurhistorische waarden van het gebied? Kortom: wat komt allemaal kijken bij de besluitvorming rond ruimtelijke vraagstukken. Door deze aanpak krijgen leerlingen meer waardering voor cultureel erfgoed en cultuurhistorie in hun eigen woonomgeving.

OP HOOGTE GEDACHT

Op hoogte gedacht, beeldende kunst op Groninger kerkhoven is een bijzonder kunstproject: de realisatie van kunstwerken op historische kerkhoven. Het gaat om acht locaties en negen kunstenaars. De eigentijdse werken reflecteren alle op de specifieke functies en betekenis van de plek. De kunstwerken gaan op hun locatie een stil verbond aan met het vaak eeuwenoude ensemble van kerk en kerkhof. Zo kan zich, als een overbrugging in de tijd, een wonderlijke drie-eenheid openbaren van kerk, kerkhof en kunst. Kortom: een zeer bijzondere presentatie van het fenomeen kunst in de openbare ruimte.

Gehonoreerde verzoeken in 2005

De Broedertwist

Noordbrabants museum

Koningin Beatrix aan het woord

Stichting Nationaal Comité
Zilveren Regeringsjubileum

Follies

Stichting Den Haag Sculptuur

Tentoonstelling Majesteit!

Stichting De Grote Kerk
Den Haag

New Attraction

Jongerencultuurfestival

Tentoonstelling Parkings

Stichting parkings Utrecht

ZoZijnZe

Stichting Opera Cinema

Badgasten

FotoFestival Naarden

Opera in de polder

Mondriaan Onderwijsgroep/
Dario Fo

Hedendaags getijdenboek

Stichting De Wintertuin/
Museum Het Valkhof

De Nacht van Ton de Leeuw

Stichting Laurens
Cultuurprogrammering

Odyssee

Stichting The
Wonder Foundation

Emigratie en remigratie

Stichting Boughaz

Handreiking Museum- beleid voor Gemeenten

Landelijk Contact van
Museumconsulenten

Handleiding

Popbeleid Gemeenten
Brabant Pop

Theaterfestival Boulevard

Theaterfestival Boulevard

Things Apart

Expodium

Editie NORTH II

Stichting LYR

Kleur van de Nacht

Stichting InterArt

Pleinmuseum

Stichting Pleinmuseum

Space - Now and Then

Fundament

Broken Glass

Glaspaleis

Letterlust

Museum Meermanno-
Westreenianum

Kunst10daagse

Federatie Kunstuitleen

Zingen met stilte

ASKO Kamerkoor

Zand Erover

Stichting De Waterdragers

**SOMA COMA -
Kunstmanifestatie
LAT/LAB**

Stichting Odapark

ADAM

Smart Project Space

Heroes on Stage

Stichting Los Bewegings-
theaterwerkplaats

ImPulse

Zephyr Kwartet

De Sector

Stichting PeerGroup

INFRActures

V2 Institute

Utrecht Manifest

Stichting Utrecht Biënnale

Visioen en Visie

Stichting Visioen en Visie

Viva La Mamma

Opera Trionfo

Plan je eigen ruimte

Stichting Erfgoed Actueel

**De Wereld van
Jongeren in de Film**

Stichting Moving Medio
into 2000

Beeldend Kunstproject

Stichting Fort Asperen

De onzichtbaren in beeld

Burma Centrum Nederland

**Nationaal Concours voor
Jeugdsymfonieorkesten**

Stichting Nationaal Concours
voor Jeugdsymfonieorkesten

Kwaaie Tongen

Stichting Het Kader

**Onderzoeksgidsen
voor migranten**

Centraal Bureau voor
Genealogie

**Nieuw Cultureel
Burgerschap**

Stichting InterArt

Festival

Stichting Original Winds

**Op Hoogte Gedacht -
beeldende kunst op
Groninger kerkhoven**

Stichting Oude
Groninger Kerken

Vier Festivals

Stichting Rumor

Kunstmarokkanen

Stichting Upstream

Great Expectations

LUX

Rough Girls

Nederlands Vocaal
Laboratorium

**Cubaproject: een
kijk op macht**

Mondiaal Centrum

Landelijke kennisdag

Stichting Kunst en
Openbare Ruimte

**Armenius Salons:
ontmoetingen tussen
woord en klank**

Armenius, podium voor
kunst, cultuur en debat

Nederlands

Gregoriaans Festival

Stichting Nederlands
Gregoriaans Festival

In the Neighborhood

Stichting De Veenvloer

Hohe Messe

Kamerkoor Zestien Wad

Kunstproject Situaties

Museum De Paviljoens

Handreiking

erfgoededucatiebeleid voor gemeenten

Stichting Erfgoed Actueel

Prijsvraag

Unorthodoxes

Stadshavens Rotterdam

Maritiem-cultureel

Filmfestival

Eems Dollard Havenfestival

Concerttournee

Stichting Fryske Harlekijn

Zomerzone.06

Stichting Het Laagland

Mozartfestival

Stichting Mozartfestival
Drenthe 2006

Birthday Suit

Stichting Under
the Blue Surface

Masterclass

The International
Holland Music Sessions

Hersenschimmen

Stichting Topstukken

Toneelvoorstelling in openlucht strokasteel

Stichting PeerGroup

Opera Nijetrijne

Stichting Intermezzo

Filmfestival Film in de polder

Stichting Boven de
7^e verdieping

COLOFON

TEKST

Mat Meijs

FOTO OMSLAG

Sjoerd Wagenaar
beeldbewerking:
Rudo Menge

FOTO'S PAGINA 14

Gerrit Schreurs
Fotografie
Jimmy Thepass/Aveq

REALISATIE

Sdu Uitgevers,
Den Haag 2006

VORMGEVING

Amon Design

ISBN: 90 12 11384 9